

DEN NORSKE
TURISTFORENING

BÆREKRAFTRAPPORT 2023

Bruke uten å forbruke

I 2023 satte DNT medlemsrekord med over 320 000 medlemmer og veldig mange flere deltok på våre arrangement og overnattet på våre hytter. Det stiller også større krav til vårt fotavtrykk.

Tallene viser at vi får flere ut i naturen. Det betyr bedre helse, økt livskvalitet og sosialt fellesskap, og vi tror det betyr at flere blir glade i natur og får mer lyst til å ta vare på den. Friluftslivet spiller med andre ord en avgjørende rolle i møte med mange store samfunnsutfordringer.

Derfor tror vi at fremtidens samfunn trenger mer friluftsliv, ikke mindre. Men jo flere vi får med oss ut, desto viktigere blir vårt fotavtrykk. I bærekraftstrategien har vi slått fast at DNTs hyttedrift og ruter skal ivareta hensynet til dyreliv og annen sårbar natur, og at en restriktiv arealbruk skal være førende for vår tilrettelegging. Vi skal altså få flere ut i naturen, uten å forbruke den.

DNT i villrein fjellet

Villreinområdene er blant vår mest sårbare natur – og samtidig blant Norges fineste områder å gå tur i. Her lever de siste restene av villrein i Europa, men villreinen er i dårlig forfatning og trenger kraftfulle tiltak. I desember 2023

kom utkast til tiltaksplaner med en rekke forslag som begrenser vårt tilbud - nedleggelse og flytting av stier og hytter, mindre tilgjengelighet og ytterligere innstramming i åpningstider. Til sammen store begrensninger på folks muligheter for friluftsliv i fjellet.

Likevel er dette forslag vi tar på alvor og som vi vurderer nøye. For vi er villig til å gjøre mer for å hjelpe villreinen. Gjennom kloke og kunnskapsbaserte justeringer i rutenettet og gjennom informasjon og opplæring vet vi at kan vi kanalisere trafikken bort fra sårbare områder – fordi vi allerede har lang erfaring med slike tilpasninger, som gir villreinen mer plass samtidig som vi beholder trygge ruter i fjellet.

Ny sjekkliste for natur og miljø

Vår vekst framover kommer ikke i villrein fjellet, den skal primært skje i nærfriluftslivet, der terskelen for deltakelse er lav, fotavtrykket er lite, og helsegevinsten er høy. Likevel kan det oppstå utfordringer med økt ferdsel og aktivitet når vi tilrettelegger nye ruter og turmål

FOTO: MARIUS DALSEG SÆTRE

eller markedsfører dem. Derfor har vi styrket vårt arbeid med ansvarlig tilrettelegging. I 2023 lanserte vi en ny veileder med en sjekkliste som viser hvordan vi kan gjøre gode vurderinger av naturen og miljøet når vi tilrettelegger. I denne rapporten kan du lese mer om veilederen og arbeidet vi gjør for å møte de utfordringene som kan oppstå med turisme og friluftsliv.

Ansvarlig hyttebygging

De siste ti årene har private hytter stått for en fjerdedel av den årlige nedbyggingen av natur. I tillegg har norske kommuner holdt av arealer til framtidig hyttebygging tilsvarende 200.000 fotballbaner. Det er en enorm sløsing med natur!

DNT ønsker å ta et tydelig standpunkt i hyttedebatten, og på vårt landsmøte i 2023 vedtok vi en resolusjon der vi etterlyser en mer bærekraftig hyttepolitikk basert på at vi må bygge færre hytter og dele mer på hyttene som allerede er bygd. Våre 580 delingshytter over hele landet utgjør et viktig tilbud til hele befolkningen. Men vi må også ta vår del av ansvaret når vi etablerer nye hytter. Derfor slo vi også fast at vi primært skal overta og istandsette allerede etablerte bygg framfor å bygge nytt. Der vi eventuelt bygger nye hytter, skal det fortrinnsvis skje innenfor allerede etablerte bygningsmiljøer. Bygging i urørt natur skal så langt som mulig unngås.

Dette er ikke noe vi bare sier, vi måler også utviklingen, og det er gledelig å se at vår tredje bærekraftsrapport bekrefter tall fra de foregående årene: Nesten alle våre nye hytter er bygninger vi har overtatt. Det er den retningen vi må fortsette når vi som organisasjon skal vokse videre. Vi skal legge til rette for at flere kommer seg ut i naturen, på naturens premisser og med høy bevissthet om vårt eget fotavtrykk.

Store opplevelser med små avtrykk.

PER HANASAND

Styreleder i DNT
per.hanasand@dnt.no

VI SKAL LEVERE - OG RAPPORTERE

→ For hvert av målene i DNTs bærekraftstrategi er det utarbeidet egne måleparametere som skal hjelpe oss med å beskrive status og utvikling i bærekraftarbeidet.

→ DNTs foreninger og betjente hytter skal årlig rapportere på disse måleparameterene i en felles plattform utviklet i samarbeid med Miljøfyrtårn.

→ Basert på informasjon som kommer fram i rapporteringen, vil DNTs administrasjon utarbeide en felles bærekraftsrapport hvert år fram til og med 2030.

Kontaktperson:

Seksjonsleder natur og bærekraft,
DNT sentralt
Ingeborg Wessel Finstad
ingeborg.finstad@dnt.no

Rapporten er utarbeidet ved hjelp av Øyvind Kristiansen i Mediamania og Trygve Sunde Kolderup i SPOR.eco. Forsidebildet er tatt av Marius Dalseg Sætre.

DNT ITALL

473.518

overnattinger på
DNTs hytter
(173.201 overnattingsdøgn
på betjente hytter)

822.672

utførte dugnadstimer

586

overnattingshytter
(47 betjente,
179 selvbetjente,
315 ubetjente)

320.432
medlemmer

T

23.198 km

med merkete stier

20.882

arrangement med
1.578.423 deltagere

6456 km

med kvistete
vinterløyper

FOTO: JANNE HORGEN TEGNANDER

BÆREKRAFTSPRISEN TIL RØNNINGEN GÅRD

Vinneren av DNTs Bærekraftspris i 2023 var Rønningen Gård. Den bynære friluftssarenaen til Trondhjems Turistforening (TT) er viktig for å trekke nye grupper ut på tur i nærområdet og bidrar positivt til rekruttering til friluftslivet og frivillighet.

– Dette prosjektet er det jobbet godt med over lang tid og her har de lykket med å skape en arena for nærfriluftsliv som mange har fått et forhold til. Rønningen Gård er blitt en viktig sosial møteplass og mestringsarena for frivillige. Prosjektet i seg selv er omfattende, med mange ulike tiltak som alle bidrar til å nå ulike bærekraftsmål, fortalte DNTs styreleder Per Hanasand.

Det var tredje gang DNTs bærekraftspris ble delt ut. Tidligere mottakere er Turboklubbene til Bergen Hordaland Turlag (2022) og Gjendesheim Turisthytte (2021). DNT deler på landsmøtet ut et bærekraftspris til en aktør som bidrar til å oppfylle målene i DNTs bærekraftstrategi.

FOTO: BIRGER BAISGÅRD

BÆREKRAFTSTIPEND TIL DNT OSLO

På landsmøtet deler DNT også ut et bærekraftstipend til en aktør eller et prosjekt som bidrar til at organisasjonen kan nå målene i bærekraftstrategien. I 2023 gikk stipendet til DNT Oslo og omegn for foreningens satsning på gjenombruk av laftebygninger.

Miljømessig bærekraft handler blant annet om å holde ressursene i et sirkulært kretsløp. Laftekonstruksjoner representerer en verdifull ressurs som er velegnet for gjenbruk, og kunnskap om laft er viktig å ta vare på i både bærekrafts- og kulturarvsammenheng. DNT Oslo vil gjennomføre laftekurs for de frivillige i «Trelauget». Kursvirksomheten bidrar til å holde laftetradisjonen ved like og styrker kompetanse i foreningene, slik at egne lafteprosjektet i større grad kan gjennomføres av frivillige og med redusert innleid hjelp. Bærekraftstipendet er på 50.000 kroner og er gitt av DNTs partnere.

Signert

42 av **56**

medlemsforeninger har signert bærekraftløftet og gjennom det forpliktet seg til å arbeide for ambisjonene i DNTs bærekraftstrategi, delta i DNTs arbeid for systematisk miljøledelse og innarbeide bærekraftsmålene i egne, lokale handlingsplaner. Disse foreningene utgjør **96 prosent** av medlemsmassen (307.845 av DNTs 320.432 medlemmer).

Rapportert

38 av **56**

medlemsforeninger har rapportert på målene i bærekraftstrategien. Dette er en økning på fem foreninger sammenlignet med 2022. De 38 foreningene utgjør **93,5 prosent** av medlemsmassen (299.701 av DNTs 320.432 medlemmer.)

DNT skal i perioden spesielt prioritere seks av FNs bærekraftsmål:

DNTS BÆREKRAFT-STRATEGI HAR TRE HOVEDAMBISJONER:

- > DNT skal redusere friluftslivets fotavtrykk
- > DNTs hytte- og rutenett skal være Norges mest bærekraftige ferie- og fritidstilbud
- > DNT skal vær en tydelig stemme for friluftsjnteresser og vår felles naturarv

1. AKTIVITETER

MÅL 1:
 DNT skal stimulere flest mulig til å bruke nærområdet, egen landsdel og eget land til aktivitet og friluftsliv i hverdag, helg og ferie.

MÅL 2:
 DNT skal bidra til økt bruk av klimavennlig transport og redusert transportbehov knyttet til friluftsliv.

MÅL 3:
 DNT skal være en pådriver for bærekraftig produksjon og redusert forbruk av utstyr til friluftsliv.

MÅL 4:
 DNT skal fremme sporløs ferdsel.

TALLENES TALE

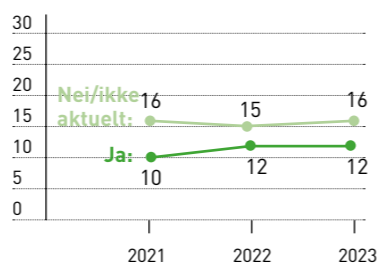
Klimavennlig transport

Hvor stor andel (%) av foreningens aktiviteter/arrangement er tilgjengelig med klimavennlig transport (offentlig kommunikasjon eller samkjøring)? (2022-tall i parentes)

0-20: **0** (2)
 20-40: **5** (8) **TTTTT**
 40-60: **12** (9) **TTTTTTTTTTTT**
 60-80: **12** (8) **TTTTTTTTTTTT**
 80-100: **9** (6) **TTTTTTTTT**
 Totalt: 38

Fast bruksalg

Tilbyr tursenteret fast bruksalg?

FLERE BYTTEDAGER OG MER REPARASJON: DNT ung har siden 2016 arrangert grønne byttedager for å fronte et enklere og mer bærekraftig friluftsliv. De siste årene har DNT ung sett en vekst i antallet arrangementer, en vekst som fortsatte i 2023. I november 2023 arrangerte DNT ung Grønn Fredag på 23 steder i hele landet, som et motsvar til Black Friday. I tillegg til kjøp og salg av brukt turutstyr kunne flere arrangement tilby klesreparasjon, kurs i reparasjon, foredrag om bærekraftig friluftsliv og andre aktiviteter.

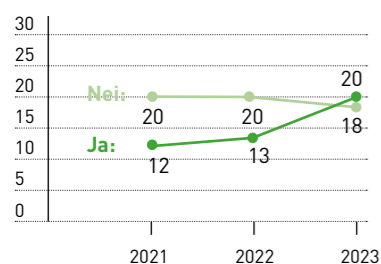
DNT ung har også videreutviklet sin reparasjonsstand og viser hvordan det er mulig uten symaskin eller profesjonelle å reparere og ta vare på eget turutstyr. Dette ble blant annet gjennomført på Vinjerock. Der fikk festivaldeltagerne veiledning av DNT ung sine frivillige.

Et tilsvarende arrangement ble gjennomført for Norsk Tipping på Hamar med hjelp fra frivillige i DNT ung Lillehammer og Drammen.

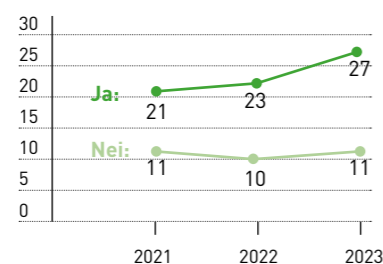
Bruktarrangementer

Gjennomførte foreningen bruksalg-arrangement i løpet av året?

Utlån og utleie

Tilbyr foreningen utlån- eller utleieordning alene eller i samarbeid med andre?

Reparasjon

Tilbyr foreningen utstyrsreparasjon alene eller i samarbeid med andre?

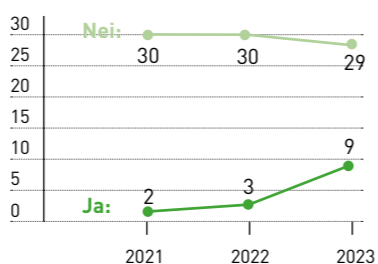

FOTO: ODA RUUD FRAMSTAD

RETUREN VOKSER: DNTs reparasjonstjeneste ReTuren er etablert hos Stavanger Turistforening, Trondhjems Turistforening og Hedemarken Turistforening. De tre aktørene har utført henholdsvis 336, 35 og 289 reparasjoner (Reparasjonsverkstedet i Trondheim åpnet sommeren 2023).

Det er ofte vanlig å regne at et høykvalitets friluftsplass har et avtrykk tilsvarende 25 kg co2. Dersom reparasjon av 660 tur- og friluftsplass erstatter kjøp av tilsvarende nye produkter, tilsvarer disse reparasjonene en årlig besparelse på 16,5 tonn co2. Klimagevinsten som følge av det ReTurens virksomhet tilsvarer med det nesten det årlige gjennomsnittsavtrykket til halvannen nordmann.

1. AKTIVITETER

MÅL 5:
DNTs tilbud skal være inkluderende for alle alders- og samfunnsgrupper.

MÅL 6:
DNT skal styrke frivilligheten, og den skal gjenspeile mangfoldet i samfunnet.

Friluftsliv for alle

I 2023 har DNTs ulike foreninger lagt ned et betydelig arbeid for å inkludere enda flere i friluftslivet, særlig målgrupper som vanligvis ikke er aktive i friluftslivet, blant annet flyktninger og personer med ulike funksjonsnedsettelse. Mange av DNTs foreninger og lokallag tilbyr gratis-plasser på ulike aktiviteter og ferietilbud for å gi barn og unge fra lavinntektsfamilier mulighet til å delta.

UTELIV PÅ MOTTAKSSKOLEN

DNT Sør har samarbeidet med Kongsgård skolesenter (mottaksskolen) om å tilby faget "friluftsliv, folkehelse og frivillighet" til voksne flyktninger i Kristiansand. Deltagerne har vært mye på tur og fått undervisning i bekledning, utstyr, allemannsretten, kart og kompass, matlaging på båt og turløse. DNTs ambassadørkurs har vært en del av undervisningen.

Flere av elevene har meldt seg inn i DNT, blitt frivillige og deltatt på dugnad og ulike aktiviteter.

FOTO: ANDRE MARTON PEDERSEN

10 PÅ HJUL

Bergen og Hordaland turlag og Nordhordland turlag arrangerer «10 på hjul», et turposttilbud med 10 utvalgte turmål som kan nås med både sykkel, rulleator eller rullestol. Turene har varierende vanskelighetsgrad, men alle kan «trilles». Med tilbudet gjør turlaget det lettere for flere å komme seg ut og finne et egnet turtilbud.

NYTT FRIVILLIGHETS-SYSTEM

Flere foreninger melder at bruk av DNTs nye frivillighetssystem bidrar til mer mangfold blant de frivillige. Nye frivillige har muligheten å registrere seg på nett og legge inn ønsker for hva de ønsker å bidra med. Dette ser ut til å fungere veldig bra og har ført til rekruttering av flere nye frivillige med et bredere spekter av bakgrunn og kompetanse.

SAMARBEID FÅR FLERE PÅ TUR

DNTs foreninger og lokallag har mange eksempler på at samarbeid med kommune eller andre organisasjoner gir flere deltagere på aktiviteter og arrangementer. Voss Utderslag jobber sammen med Voss Raude Kors om flere arrangement i løpet av året og har fått med flere samfunnsgrupper enn tidligere. Larvik og Omegns Turistforening samarbeider med Larvik kommune om turgrupper både for personer med bakgrunn innen rus og psykiatri, samt flyktninger og minoritetsspråklige. Foreningen bruker biblioteket for å nå ut til flere og nye deltagere.

VEKST BLANT DE MINSTE Etter noen år med nedgang, er Barnas Turlag i vekst og økte med 4 prosent fra 2022. Dette skyldes blant annet Turboklubbene, et prosjekt støttet av Kavlifondet der klubbene har faste, regelmessige treffpunkt. I 2023 startet foreningene 26 nye Turboklubber, og DNT har nå totalt 58 Turboklubber spredt i store deler av landet.

I august inviterte DNT til TurboTråkk, en turdag der 370 barnehager med totalt 10 000 barn deltok. DNT har i tillegg gjennomført 17 DNT-leirskoler, 63 friluftsskoler, hatt ca. 100 friluftskurs for lærere og hatt med 15.000 8.klassinger på OPPTUR.

UTENDØRS KVELDSMAT

DNT Vansjø har arrangert kveldsmatturer i nærmiljøet. Dette er et lavterskel-tilbud til småbarnsfamilier der foreldre selv er turledere. Turene foregår i nærmiljøet og målet er enkel turglede med minimale ressurser.

STORSATSNING PÅ BYNÆRT FRILUFTSLIV

Hele 15 foreninger deltok i prosjektet Bynært friluftsliv for alle i 2023. Prosjektet er finansiert av Kulturdepartementet og Miljødirektoratet og skal bidra til økt friluftslivsaktivitet i bynære strøk med fokus på sosiale og inkluderende møteplasser og aktivitet, økt frivillighet, samarbeid og miljøvennlige løsninger. Et av hovedmålene med prosjektet, som hadde over 42.000 deltagere i 2023, er å introdusere friluftsliv til personer med liten friluftslivserfaring, eller som er lite fysisk aktive.

Egen idébank

Flere av disse og andre eksempler er nærmere beskrevet i DNTs idébank for bærekraftiltak. Denne ligger på dnt.no/baerekraft

Tilrettelagte arrangementer

Antall arrangement/turer som er tilrettelagt for personer med funksjonsnedsettelse:

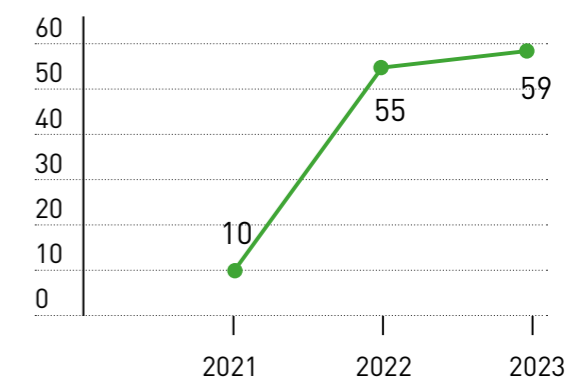

FOTO: MARIUS DALSEG SÆTRE

Totalt tilbyr 21 lokalforeninger og turlag arrangement som er tilrettelagt for personer med funksjonsnedsettelse.

Hytter for alle

Antall hytter med informasjon på UT.no om tilgjengelighet for personer med funksjonsnedsettelse:

2. HYTTER OG RUTER

MÅL 7: DNTs hyttedrift skal være basert på klimavennlige løsninger og lavest mulig ressursbruk. Innen 2030 skal all bruk av fossilt drivstoff avvikles.

MÅL 8: DNTs hyttedrift og ruter skal ivareta hensynet til dyreliv og annen sårbar natur.

MÅL 9: DNT skal planlegge, vedlikeholde og bygge hytter og ruter så klima- og miljøvennlig som mulig og med restriktiv arealbruk.

FOTO: MARIUS DALSEG SÆTRE

Dieselbruk

Antall liter diesel til energiforbruk på betjente hytter:

174.748 liter

[163.898 liter i 2022]

TAR HENSYN TIL VILLREINEN: DNT jobber aktivt med å legge til rette for et friluftsliv som tar hensyn til villreinen, og for en nasjonal politikk som ivaretar hensynet til både villrein og allmennhetens tilgang til fjellet. I 2023 har DNT gitt flere innspill til arbeidet med en stortingsmelding om villrein og til de kommende tiltaksplanene som skal bedre villreinens levekår i mange områder. Flere medlemsforeninger vurderer justeringer i rutenettet og flytting/nedlegging av hytter for å ta enda mer hensyn til villreinen i sårbare områder.

Den nasjonale turplanleggeren UT.no er en viktig kanal som når ut til svært mange brukere. Her har det vært jobbet videre med informasjon om naturverdier og råd om hensynsfull ferdsel i villreinfjellet. Villreinhennyn har også gjort at flere turbeskrivelser har blitt fjernet eller redigert på UT.no.

13 av DNTs 46 betjente hytter har diesel som hovedenergikilde. Dieselforbruket har økt med drøye 6 prosent siden 2022, noe som er litt mer enn økningen i antall gjestedøgn på DNTs betjente hytter i samme tidsrom. Forbruket av diesel på hyttene påvirkes av flere faktorer, blant annet åpningstider, antall gjester, temperatur og værforhold og tidspunkt for påsken.

HÅNDBOK I HYTTEDRIFT: I 2023 ble en ny håndbok for DNTs hyttedrift lansert. I håndboka er det blant annet utdypet hvordan DNT kan jobbe for å planlegge, vedlikeholde og bygge hytter så klima- og miljøvennlig som mulig og med restriktiv arealbruk. Håndboka skal bidra til at DNT jobber systematisk for å sikre at hyttedriften har minst mulig miljøbelastning, og at en unngår unødige inngrep i naturen.

NY VEILEDER FOR NATUR OG MILJØ: Friluftsliv og reiselivsaktivitet kan medføre utfordringer, spesielt knyttet til populære turmål og i sårbare områder. DNT jobber for å sikre en helhetlig tilnærming til disse utfordringene. I 2023 lanserte vi en ny veileder som viser hvordan vi kan gjøre gode vurderinger av naturen og miljøet knyttet til ruter og turmål. Den skal bidra til ansvarlig tilrettelegging for ferdsel samtidig som natur- og opplevelsesverdier ivaretas. Veilederen kan brukes av våre medlemsforeninger og av andre som tilrettelegger for ferdsel og er tilgjengelig på merkehandboka.no.

DNT har åpnet 12 nye hytter i 2023

Av de 12 nye hyttene DNT åpnet i 2023, er 11 bygninger som DNT har overtatt/istandsatt og en hytte er nybygg i etablert bygningsmiljø. Det er ikke bygd nye hytter i urørt eller tilnærmet urørt natur.

Lågøya

Hovlandshytta

Leirvassbu

Harravolden

GAMLE HYTTER MED NY BRUK: Lågøya (øverst til venstre, DNT Oslo og Omegn), Hovlandshytta (øverst til høyre, DNT Drammen) Leirvassbu (nederst til venstre, DNT Oslo og Omegn) og Harravolden (nederst til høyre, Trondhjems Turistforening) er eksempler på nye DNT-hytter i 2023. De fire hyttene er alle eksisterende bygg som DNT har overtatt fra andre aktører. I tillegg til de fire, er også disse nye DNT-hytter: Damhytta (DNT Drammen), Skjennungsvolden (DNT Oslo og Omegn), Abborhøgda (DNT Finnskogen), Toralfbuda (DNT Sunnmøre), Sundmork (Stavanger Turistforening), Øvre Skar (DNT Gudbrandsdalen), Tyristua (Homestrand og Omegn Turistforening) og Skarpenæring (DNT Telemark).

2. HYTTER OG RUTER

BETJENTE HYTTER

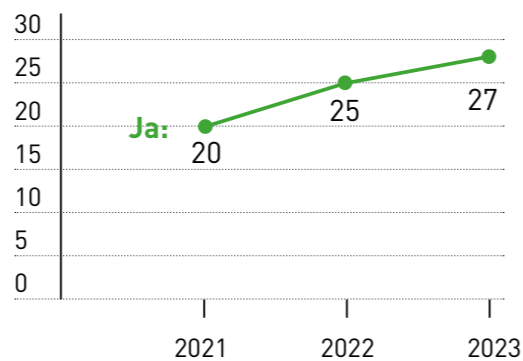
Rapportert på målene

DNT har nå totalt 47 betjente hytter, og av disse så er det 40 hytter som har rapportert på målene i bærekraftstrategien (38 av 46 hytter rapporterte i 2022).

Kollektivtransport

Er det tilbud om kollektivtransport til hytta eller i tilknytning til ruten(e) til hytta for hele eller deler av året?

Totalt har 40 hytter rapportert

Energi-effektivisering

13 av DNTs betjente hytter har i 2023 gjort tiltak knyttet til energieffektivisering. Tiltakene omfatter blant annet utskifting av eldre vinduer, etterisolering og installasjon av solcelleanlegg.

Utstyrlån

28 av hyttene som har rapportert, har tilbud om utstyrlån. Et stort flertall leier ut kano og fiskeutstyr, men flere av hyttene har også sykler, ski, skredutstyr, sekker og turklær tilgjengelig for utleie.

Bussbillett gir gavekort

«Grønt Kort» er et initiativ for å belønne overnattende hyttegjester som tar bussen til fjells. Prosjektet er et samarbeid mellom DNT, Innlandstrafikk, Nor-Way busselskap og Transportøkonomisk Institutt. Målet er å inspirere til mer klimavennlige reiser. Gjester som viser fram bussbillett, får et gavekort på 100 kr til å bruke på mat og alkoholfri drikke på hytta.

Seks betjente hytter var med på ordningen i 2023 - Leirvassbu, Fondsbu, Gjendesheim, Haukelisetter, Gjevilvasshytta og Nedalshytta. Til sammen ble det i 2023 delt ut i overkant av 500 gavekort. Dette er en nedgang fra 2022 på rundt 300, da var åtte hytter med på ordningen «Grønt kort».

- I fjor klaffet bussrutene dår-

lig for flere av hyttene, og det var vanskelig å få ut informasjon om ordningen tidlig nok. Det forsøker vi å forbedre til 2024, blant annet gjennom et mer fleksibelt system for å være med på ordning og tydeligere informasjon på Ut.no om kollektivmuligheter, sier prosjektleder Louise Brunborg-Næss.

FOTO: ODA RUUD FRAMSTAD

Lokale råvarer

Hvor stor andel av produkter/retter som serveres, er basert på lokale råvarer? (2022-tall i parentes)

Omtrent ingenting:	Omtrent 1/3:	Omtrent 2/3:	Omtrent alt:
4 hytter 10 % (13%)	20 hytter 51 % (45%)	11 hytter 28 % (32%)	4 hytter 10 % (10%)

Karbonanza og drømmegrøt

DNTs arbeid med å sikre et bærekraftig mattilbud på både betjente og selvbetjente hytter fortsetter. I 2023 ble det laget et oppskriftshefte til bruk på de selvbetjente hyttene. Det inspirerende oppskriftsheftet er laget i samarbeid med DNTs partner Joker/Nærbutikken, og hver oppskrift er tydelig på hva du må ta med hjemmefra, hva du finner i proviantlageret og hva du kan plukke med deg i naturen. Heftet inneholder snaut 20 oppskrifter på alt fra tacosuppe og karbonanza til drømmegrøt og havrekrønsj. Du skal finne oppskriftsheftet på alle selvbetjeningshyttene, digitalt på dnt.no og på hyttenes egne nettsider.

Matsvinn

97 %

av de betjente hyttene som har rapportert i 2023, sier de jobber aktivt for å redusere matsvinn (38 av 39 hytter). (Tilsvarende andel ble rapportert i 2022)

Kildesortering

97 %

38 av de 39 hyttene som har rapportert har kildesortering. I 2022 var det tilsvarende prosenttallet 84 prosent.

Engangsartikler

89 %

av de betjente hyttene som har rapportert i 2023, benytter ikke engangsartikler til vanlig i serveringen (35 av 39 hytter). Tilsvarende tall i 2022 var 97 prosent.

Flere eksempler er nærmere beskrevet i DNTs idebank for bærekraftiltak. Denne ligger på dnt.no/baerekraft

3. NATUR, KULTURARV OG MILJØ

MÅL 10:
DNT skal jobbe for å sikre rammevilkårene for et naturvennlig og bærekraftig friluftsliv.

MÅL 11:
DNT skal være en pådriver for å bevare natur, friluftslivsområder og landskapskvaliteter.

MÅL 12:
DNT skal jobbe for å redusere motorisert ferdsel i utmark, vassdrag og skjærgård slik at det fortsatt er mulig å oppleve naturen uforstyrret.

MÅL 13:
DNT skal fremme friluftstradisjoner og DNTs kulturarv.

FORENINGENES NATURVERNSAKER

(Fjorårstall i parentes)

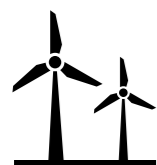
29 av 38 foreninger rapporterer at de har jobbet aktivt med naturvernsaker i 2023. Foreningene er bedt om å svare på hvilke naturvernsaker de har jobbet mest med. Flere avkryssninger har vært mulig. Tallene viser at det jobbes med et bredt spekter av saker. I likhet med 2022 melder flere av foreningene om et samarbeid med Forum for Natur og Friluftsliv (FNF).

Motorisert ferdsel: **7** (10)
TTTTTTTT

Villrein og ferdsel: **9** (12)
TTTTTTTTTT

Vindkraft: **15** (11)
TTTTTTTTTTTT
TTTTT

Andre energisaker: **10** (8)
TTTTTTTTTTTT

Privat hytteutbygging: **7** (7)
TTTTTTTT

Nye verneområder: **6** (6)
TTTTTT

Forvaltning av verneområder: **9** (10)
TTTTTTTTTT

Andre arealsaker: **20** (18)
TTTTTTTTTTTT
TTTTTTTTTTTT

Årsverk sentralt
I DNT sentralt ble det i 2023 brukt **3,7 årsverk til naturforvaltning og påvirkningsarbeid knyttet til miljøpolitikk**. Det er tre personer som har naturforvaltning som primæroppgave.

Årsverk lokalt
Foreningene rapporterer om at det er brukt totalt **6,93 betalte årsverk** til naturforvaltning og miljøpolitisk påvirkningsarbeid. Tilsvarende tall i 2022 var 6,25 betalte årsverk.

Foreningene rapporterer om at det er brukt **2460 timer av frivillige til naturforvaltning og miljøpolitisk påvirkningsarbeid**. Denne innsatsen tilsvarer snaut 1,5 årsverk. Det tilsvarende tallet i 2022 var 2160 timer.

FOTO: MARIUS DALSEG SÆTRE

4. VIRKEMIDLER

MÅL 14:
DNT skal etablere felles styringsverktøy for systematisk miljøledelse, for å oppnå og synliggjøre kontinuerlig forbedring.

MÅL 15:
DNT skal samarbeide med partnere og leverandører om strenge bærekraftskrav.

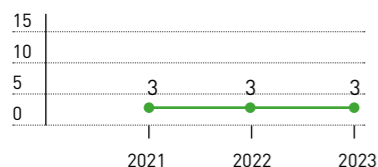
MÅL 16:
DNTs kommunikasjon skal på en positiv måte inspirere til omlegging i retning av en mer bærekraftig livsstil.

MÅL 17:
DNT skal delta aktivt og være løsningsorienterte i klima- og miljødebatten.

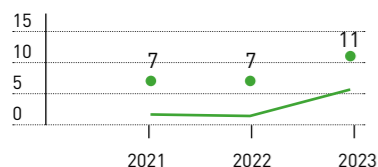
MÅL 18:
DNT skal prioritere markedsføring av hytter, ruter og turområder som, basert på naturens premisser, tåler mer besøk. DNT skal ikke aktivt markedsføre tilbudet til utenlandske flybårne gjester.

MÅL 19:
DNT skal ta i bruk digitale virkemidler som gjør det lettere å ta miljøvennlige valg.

Miljøfyrtårnsertifisert

3 av DNTs foreninger var Miljøfyrtårnsertifisert i 2023: DNT Oslo og omegn, Stavanger turistforening og Bergen og Hordaland turlag. DNT sentralt er også Miljøfyrtårnsertifisert.

11 betjente hytter er Miljøfyrtårnsertifisert i 2023: Gaustatoppen, Haukelisetter, Lysefjorden turisthytte, Stranddalen, Sæteren gård, Gjendesheim, Kobberhaughytta, Aurlandsdalen turisthytte, Bjørnhollia, Glitterheim og Breivoll gård.

Miljøledelse

74 prosent av partnerne til DNT sentralt oppgir at de har et miljøledelsessystem. (Tilsvarende tall for 2022 var 71 prosent)

Ansvarlige innkjøp

Som en del av sitt arbeid med å følge opp bærekraftstrategien, har Voss Utferdslag satt ansvarlig innkjøp og redusert forbruk høyt på agendaen. Da turlaget skulle innrede møterommet, ble interiøret kjøpt på bruksalg. I forbindelse med arrangement oppfordres deltagerne til å benytte utlånsordningen Skattekammeret framfor å kjøpe nytt utstyr, og i stedet for å gi bort premier som luer, t-skjorter og buffer, deles det nå ut lokal eplemost og gavekort på kinobilletter på turlagets arrangement. Voss Utferdslag har også vedtatt at de skal støtte lokalt næringsliv gjennom å prioritere vare- og tjenesteinnkjøp fra lokale aktører.

FOTO: DANIELJACOBSEN

Enkelt, nært og inkluderende

«Det finnes et sted» har vært en overordnet tematikk i DNTs kommunikasjon i 2023. Fokus har blant annet vært på inkluderende friluftsliv, enkle hytteopplevelser (som på Skjennungsvolden i Osloområdet) og kortreiste naturopplevelser. Dette har også blitt vektlagt i DNTs pressearbeid.

En mer bærekraftig hyttepolitikk

På landsmøtet i 2023 tok DNT et tydelig standpunkt i den pågående hyttedebatten og vedtok en resolusjon for en mer bærekraftig hyttepolitikk.

Resolusjonen er tydelig på at naturtapet må stoppes og reverseres, og at det fremover må bygges færre hytter. Hyttebyggingen må bli mer skånsom, restriktiv og arealeffektiv. Ikke minst må vi ta i bruk de hyttene vi allerede har, ved å tilrettelegge for at flere kan leie framfor å eie. DNT mener at foreningens egen hytte-

delingsmodell kan være endel av løsningen. For foreningens egen del skal en utvidelse av eget tilbud først og fremst skje gjennom å overta og istandsette allerede etablerte bygg. Der DNT eventuelt bygger nye hytter, skal dette fortrinnsvis skje i allerede etablerte byggeområder eller bygningsmiljøer. DNT bør så langt som mulig unngå å bygge nytt i urørt natur og bygging i spesielt sårbar natur må unngås.

FOTO: MARIUS DALSEG SÆTRE

Mer informasjon på
www.dnt.no/baerekraft